

Jelena Čuveljak

KOMENTAR STEČAJNOG ZAKONA (NN 71/15, 104/17)

Prilozi:

I. PREPORUKA KOMISIJE od 12. ožujka 2014. o novom pristupu neuspjehu poslovanja i nesolventnosti

II. Uredba (EU) 2015/848 EUROPSKOG PARLAMENTA i VIJEĆA od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti (preinaka) s prilogima

Zagreb, svibanj 2018.

postupka ne nastupe takve promjene imovinskoga položaja dužnika koje bi za vjerovnike mogle biti nepovoljne. Sud može, ako za to postoje opravdani razlozi, te mjere osiguranja odrediti i prije donošenja rješenja o pokretanju prethodnoga postupka.

Mjere osiguranja izriču se s ciljem zaštite imovine dužnika prije pokretanja stečajnog postupka. Naime, do otvaranja stečajnog postupka poslove upravljanja i zastupanja dužnika i nadalje vodi postojeća uprava, stoga je moguće da ona umanju vrijednost imovine društva od trenutka saznanja za postojanje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka pa do otvaranja stečajnog postupka. Upravo zbog toga je predviđena mogućnost određivanja mjera osiguranja i prije samog pokretanja prethodnog postupka.

S obzirom na to da je predviđena mogućnost određivanja mjera osiguranja, to znači da ne postoji obveza suda da odredi te mjere u svakom stečajnom postupku, već će se one odrediti u onim slučajevima kada bi na imovini dužnika mogle nastupiti promjene imovinskoga položaja koje bi za vjerovnike mogle biti nepovoljne. Stoga će sud u svakom konkretnom slučaju procijeniti da li se očekuje da bi mogle nastupiti nepovoljne za vjerovnike promjene na imovini dužnika ili ne. Isto tako će sud procijeniti koja vrsta mjera osiguranja može najbolje spriječiti nastupanje tih promjena, kako bi se odredile one mjere koje će u konkretnom slučaju biti najefikasnije.

SZ ne određuje izričito koje se mjere osiguranja mogu donijeti, već samo primjerice navodi neke od mogućnosti. Tako je određeno da stečajni sudac može osobito imenovati privremenoga stečajnoga upravitelja, zabraniti raspolaganje imovinom dužnika ili odrediti da dužnik može raspolagati svojom imovinom samo uz prethodnu suglasnost stečajnoga suca ili privremenoga stečajnoga upravitelja, zabraniti ili privremeno odgoditi određivanje, odnosno provedbu prisilne ovrhe ili osiguranja protiv dužnika te zabraniti isplate s računa dužnika.

Osim tih mjera osiguranja sud može, na prijedlog vjerovnika, privremenoga stečajnog upravitelja ili po službenoj dužnosti, odrediti privremene mjere osiguranja predviđene općim pravilima postupka osiguranja i protiv dužnika pojedinca, protiv osoba koje i inače odgovaraju za obveze dužnika te protiv dužnikovih dužnika, ako ocijeni da je to potrebno radi zaštite imovine stečajnoga dužnika. Na te se privremene mjere na odgovarajući način primjenjuju pravila o postupku osiguranja prema pravilima ovrhe.

Slijedom navedenog, kako SZ ne stavlja nikakva ograničenja u pogledu vrste i broja mjera osiguranja, sud može odrediti sve mjere osiguranja koje u konkretnom slučaju smatra svrsishodnom, kako bi se spriječilo da do donošenja odluke o otvaranju stečajnog postupka ne nastupe bitne promjene imovinskoga položaja dužnika koje bi za vjerovnike bile nepovoljne.

Kako bi se osiguralo što efikasnije određivanje mjera osiguranja, određeno je i da sud može kazniti novčanom kaznom do 50.000,00 kn osobu koja ne postupi po određenoj mjeri osiguranja.

Iz sudske prakse:

1. Stečajno će vijeće, rješenjem o pokretanju stečajnog postupka ili naknadnim rješenjem, na zahtjev predlagatelja ili po službenoj dužnosti, odrediti sve mjere koje smatra potrebnim da bi se spriječilo da do donošenja odluke o prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka ne

Stoga je, kada je nakon provedenog postupka utvrdio da bi bez zavođenja tražbina vjerovnika u očevidnik redoslijeda plaćanja za vjerovnike mogle nastupiti štetne posljedice, pravilno sud prvog stupnja izmijenio ranije donesene mjere osiguranja.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, br. PŽ-458/07 od 13. 2. 2007.

3. Iz podataka u spisu proizlazi da je stečajni sudac odredio predložene mjere koje je zakon posebno propisao kao mogućnost osiguranja ne obrazlažući razloge zašto su one potrebne. Takvo obrazloženje rješenja ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, slijedom čega se rješenje u tom dijelu ne može ispitati.

Prilikom određivanja mjera osiguranja prvostupanjski sud je bio dužan ispitati da li se određenim mjerama osiguranja postiže zakonom propisana svrha osiguranja iz čl. 44. st. 1. SZ-a, što ovisi o okolnostima pojedinog slučaja. To znači da sud mora ocijeniti da li su mjere osiguranja potrebne kako bi se spriječilo da do donošenja odluke o prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka ne nastupe takve promjene imovinskog položaja dužnika koje bi za vjerovnike bile nepovoljnije.

Ako je prvostupanjski sud i stekao uvjerenje da bi se određenim mjerama osiguranja postigla svrha osiguranja, morao je za takovo uvjerenje dati konkretnu i obrazloženu ocjenu. Kako to nije niti u najmanjoj mjeri učinjeno u rješenju nisu iznijeti razlozi o činjenicama koje su odlučne za određivanje mjere osiguranja, čime je počinjena bitna povreda odredaba postupka iz čl. 354. st. 1. t. 11. ZPP-a.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-3293/12 od 9. 5. 2012.